

ANY VII

NÚM. 299 (BIS)

BARCELONA 23 MAIG 1894.



# LA TOMASA

SETMANARI CATALÀ

10 centims lo número



Si coneixen algun jove de  
potencia y bon gènit, di-  
guinli que 's deixi veurer.



## CRÓNICA DE LA SETMANA



**L**os companys ó ex-companys de *La Publicidad* ja han estat á palacio!... Aveyám quin día 's resoldrán á anarhi los que quedan d' aquesta agrupació *anfibia*.

Lo qu' havia de fer bonich devia ser la cara que posarían los neófits y la que posarían los *crónichs*;.. vaja, que per fer certs papers 's precis tenir la pell á proba d' *emocions*.

No mes voldria un duro per cada paraula despreciativa deixada anar á *sotta voce* per aquestos quants, que, cansats de esperar turróns, han cambiat de taula.

¿Que si seguirán los altres? Aixó han de ferho las circunstancias. Tot es qüestió de mes ó menos paciencia... ó mes ó menos sébas, creyent encara ab utopias que sols poden trobar cabuda en tupins malalts de cuydado, com en los de molts que encara combregan ab rodas de molí.

De tots modos, no envejém lo mal rato que debían passar aquesta colla qu' han traspasat *el cercado ajeno*; ni per la pobre opinió de que d' ells n' ha format *la opinió*, ni per l' estat violent en que debían troverse á pesar de tota la gruxaria de cuyro que pujan possehir.

Al sortir de la *regia morada* debían respirar ab forsa tal, que prou los seus pulmóns varen aixamplarse com las calsas d' un capellá.

Vaja, bon profit, conseqüents patricis! pero no os feu ilusions, que lo pais qu' heu abordat será sempre extranger per vosaltres y sos naturals os mirarán ab la prevenció de que s' ha fet digne lo vostre acte de consecuencia política.

\*  
\*\*

A Viena s' ha celebrat lo quart Congrès de los *fumadors en pipa*; aquí també... qu' ho diga la població de Balaguer que durant uns quants días ha tingut hostatjats uns quants caballers que ab *llurs* discursos han fet tremolar tota Espanya.

Aquesta gent han vingut tart; son ressagats dels contemporanis d' Aussias March y D. Martí l' humá.

Cada hú per 'llí hont l' enfila, pero aquestos catalanistas l' enfilan per los espays siderals del idealisme y tota la pólvora que gastan (es á dir; pólvora de saliva que es com... pólvora molla) la gastan en salvas.

De tots modos, 's passejan, y si algú se 'ls passeja á n' ells, de passeig á passeig no hi va ni un renaixenso de diferencia.

\*  
\*\*

Alló de *L' Anima Morta* per 'n Novelli sembla qu'ha fet fiasco. Com ja no 'ns va agradar en catalá no l' hem

volguda veure escrita en la malaguanyada llengua del Dante; pero á jutjar per alguna revista de periódich imparcial y per la ausencia en los cartells del Lírich de la citada obra, hem comprés que lo traductor haurá treballat per las ánimas del comte D. Jaume d' Urgell y los seus enemichs.

ESTUDIANT.

## ¡Mentidera!

**A**L preguntarte la edat un dia, ab molts vius afanys, vas dirme ab certa fredor que no havías arribat encara á los disset anys.

De primer no vaig duptar lo que ta boca sellava, pero vaig veurer ben clar després, que lo teu jurar una mentida amagava.

Puig quan te vaig fer entendre si hi volias en ton cor un volcá d' amor encendre, clarment me vas dá á compendre qu' estavas farta d' amor.

Vull dir: que per un moment que vas amarme ab enganys, lo foch del teu pensament fente trayció, ignocentment va dirme tots los teus anys.

ANTONET DEL CORRAL

## DESENGANY

Al meu amich E. ROJAS TRIAY.

**E**RA bella, era molt bella, de cabells com sílets d' or, de boqueta de poncella, la que 'm va robar lo cor.

Los seus llábis quan s' obrían semblavan niu de petóns y sos ulls del foch tenían l' escalfó y las condicions.

Si en lo temple la trobava, al tocar sa ma de neu, mon cor fortment bategava y 'm distreya... fins de Deu.

Un jorn per mí de desgracia, aprofitant l' ocasió y tentat per tanta gracia, en son front vaig fe un petó.

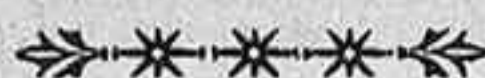
Ella fugí desseguida, jo vaig quedá allí com mort. Oh! tot alló era mentida; fou engany lo meu amor.

Jo estimava una donzella ab un rostre angelical, entre totas la mes bella; mes no ho era pel meu mal!

Aquella rara hermosura que mil cops havia vista era... un rostre de pintura degut á mans d' un artista.

EUGENI MONTRA.

# FUSELLAMENT



Lo códich de Justicia militar aprobat per Real decret de 27 de Septembre de 1890, tracta en son titul XVIII de la execució de las sentencias, y estableix respecte á la execució de la pena de mort, que ha d'executar-se de dia y ab publicitat, á las 24 horas de notificada la sentencia sent en temps de pau. En campanya y en lloch declarat en estat de guerra, ó quan ho requereixi la prompta exemplaritat del cástich, podrá reduhir-se 'l plasso senyalat y tenir lloch la execució á l' hora que 's designi.

Pera la execució de la pena de mort, sent militar lo reo, s' observan las següents reglas:

1.<sup>a</sup> En campanya demana lo jutje instructor permís al gefe superior del punt hont degui tenir lloch. Dit gefe designa lo siti, dia y hora en que degui dur-se á cap l' execució y disposa que prenguin las armas per aquest objecte las tropas que tingan que concórrer al acte.

En guarnició, l' instructor demana permís al gobernador ó comandant militar, qui designa lo siti y hora; mana que prengui las armas y concórri á la execució lo cos á que perteneixi 'l reo, substituït, quan no estigués en lo punt hont té d'executar-se la sentencia, per la forsa perteneixent al mateix, encara que sia de diferenta unitat orgánica, y disposa qu' assisteixin també al acte piquets dels demás cossos.

2.<sup>a</sup> Un piquet del cos á que perteneixi 'l reo, ó en son defecte, un altre de la mateixa arma que designi l' autoritat, s' encarrega de la persona del reo, dona lo servey interior de la presó y executa la sentencia.

3.<sup>a</sup> Obtingut l' oportú permís lo jutje instructor passa á la presó, fa la notificació del fallo y posa en capella al sentenciat, facilitantli 'ls ausilis religiosos, los que tinga que menester per otorgar testament y los demás compatibles á la seva situació.

4.<sup>a</sup> Lo cos á que serveix lo reo ab bandera, ó la forsa en son defecte, ocupa sempre lo costat del quadro que donga front al siti en que degui tenir lloch l' execució y los altres dos costats, de dreta á esquerra, 's colocan los piquets dels demás cossos sense consideració á preferència ni antiguetat.

5.<sup>a</sup> A l' hora designada, lo reo, d' uniforme es escoltat per lo piquet encarregat de la seva guarda y la forsa además que judiqui necessaria lo gobernador ó gefe superior de las armas.

6.<sup>a</sup> En lo lloch de l' execució lo piquet 's coloca donant front al reo, y reconciliat aquest breument, si ho desitjés per lo sacerdot que l' acompanya, es passat per las armas.

7.<sup>a</sup> Tot seguit tocan marxa totes las bandas, desfilant las tropas per devant lo cadavre que es conduhit després al lloch de son enterrament per los soldats de la companyia del reo, ó en son defecte, per los que 's nombrin.

Lo cadavre pot ser entregat als parents si ho sollicitan y l' autoritat militar no hi trova inconvenient, pero l' enterro ha de ser sense pompa de cap mena.

Quan degui executar-se la pena de mort en la forma establerta per la ley comuna, lo Jutje instructor per

conduite de la autoritat judicial de la qual dependeixi, demana los ausilis necessaris á las autoritats judiciales y administrativas del ordre civil.

Lo mateix en aquest cas que quan un reo no militar degui ser passat per las armas, la execució 's porta á cap sense observar las prescripcions mencionadas, y sol 's nombra lo piquet que acompanyi y executi al reo y la forsa armada que disposi lo gefe militar.

En los días de festa religiosa ó nacional no s' executa la pena de mort á no ser en los cassos senyalats en lo párrafo segon del article 635 que diu: "En campanya, en lloch declarat en estat de guerra, ó quan ho requereixi la prompta exemplaritat del cástich, podrá reduhir-se lo plasso senyalat y tenir lloch l' execució á l' hora que 's designi.

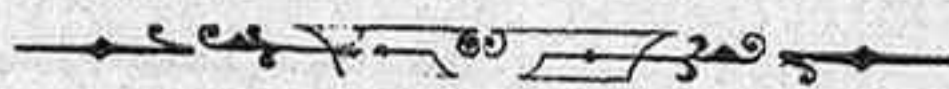
L' instructor exten en la causa la corresponent diligencia d' haverse completat la pena expressant la forma en que hagi sigut feta, (arts. 635 á 639 del códich de Justicia militar).

PEPET DEL HORT.

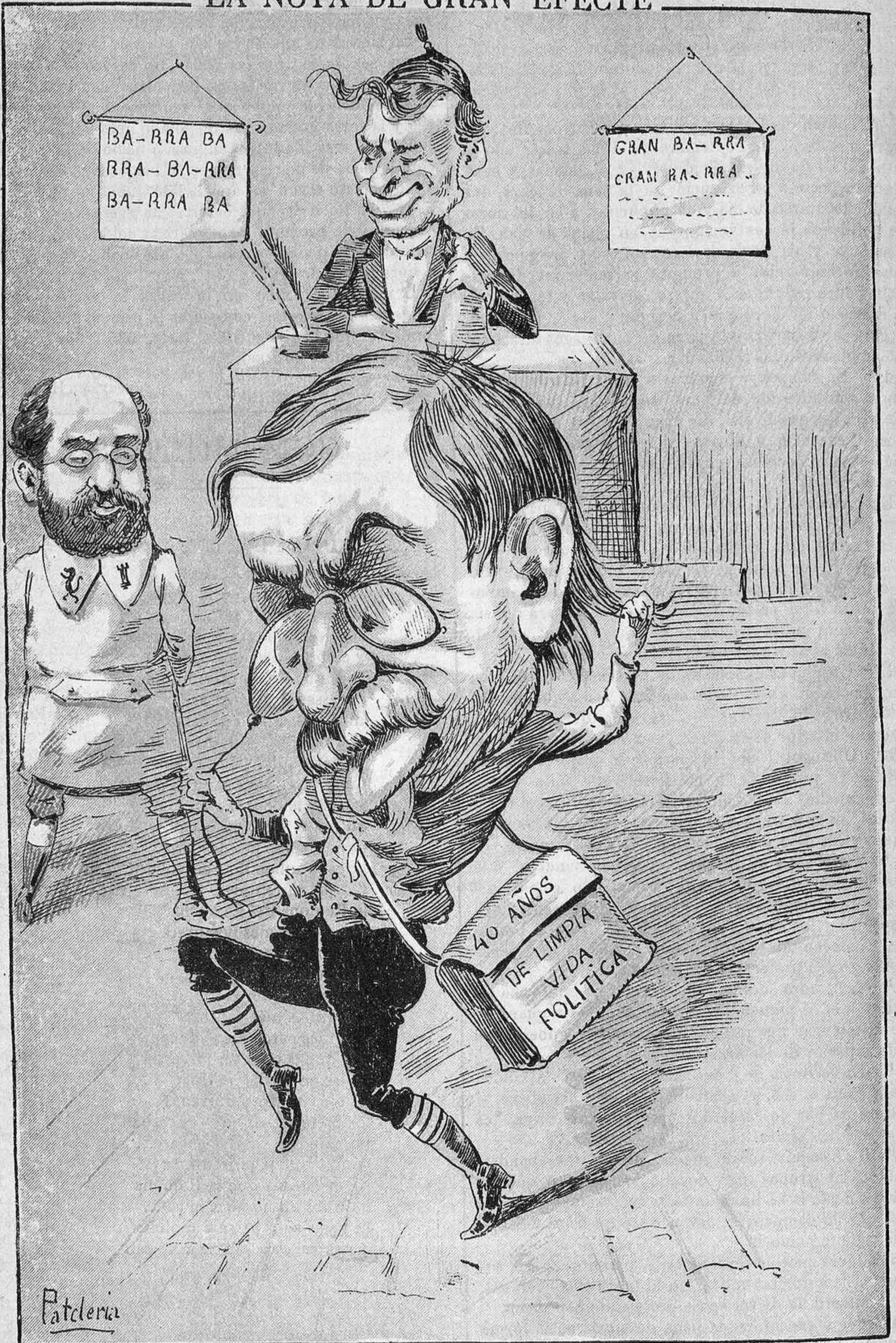
## GOM MOLTAŞ

¡Y que 'n recull de floretas  
la Ramona del Estanch!  
Com que va tan á la moda  
y tregina tanta sal...  
com que no escatima 'ls polvos  
y coloretos dels mes cars...  
com que llensa unas miradas  
capassas d' atravesar  
un cor d' acer ó de ferro,  
y, á més, té tan bonas mans...  
'ls parroquians de sa casa  
que hi compran paquets de ral  
y 'ls sócis de la Talia  
qu' es lo seu favorit ball,  
no la deixan pas de petja,  
no 's mouhen del seu voltant,  
y... ¡bé 'n reb prou d' amoretas  
la Ramona del Estanch!  
Ella qu' es més posturera  
com més posturas li fan;  
ella que més s' empolayna  
com mes li van al detrás;  
ella qu' es més vanitosa  
que més pardalets té al cap;  
ella que 's creu ser la reyna  
de las noyas del vehinat,  
ab tot y tindre á dotzenas  
los pretendents, ¡qu' es casual!  
no ha pogut casarse encare...  
¡y això que ja té trenta anys!  
¡Ja es estrany que la Ramona  
no trobi un home cam çal!...  
Li passa com passa á moltas:  
massa mesch... ¡ohl... ja se sab.

PEPET DEL CARRIL.

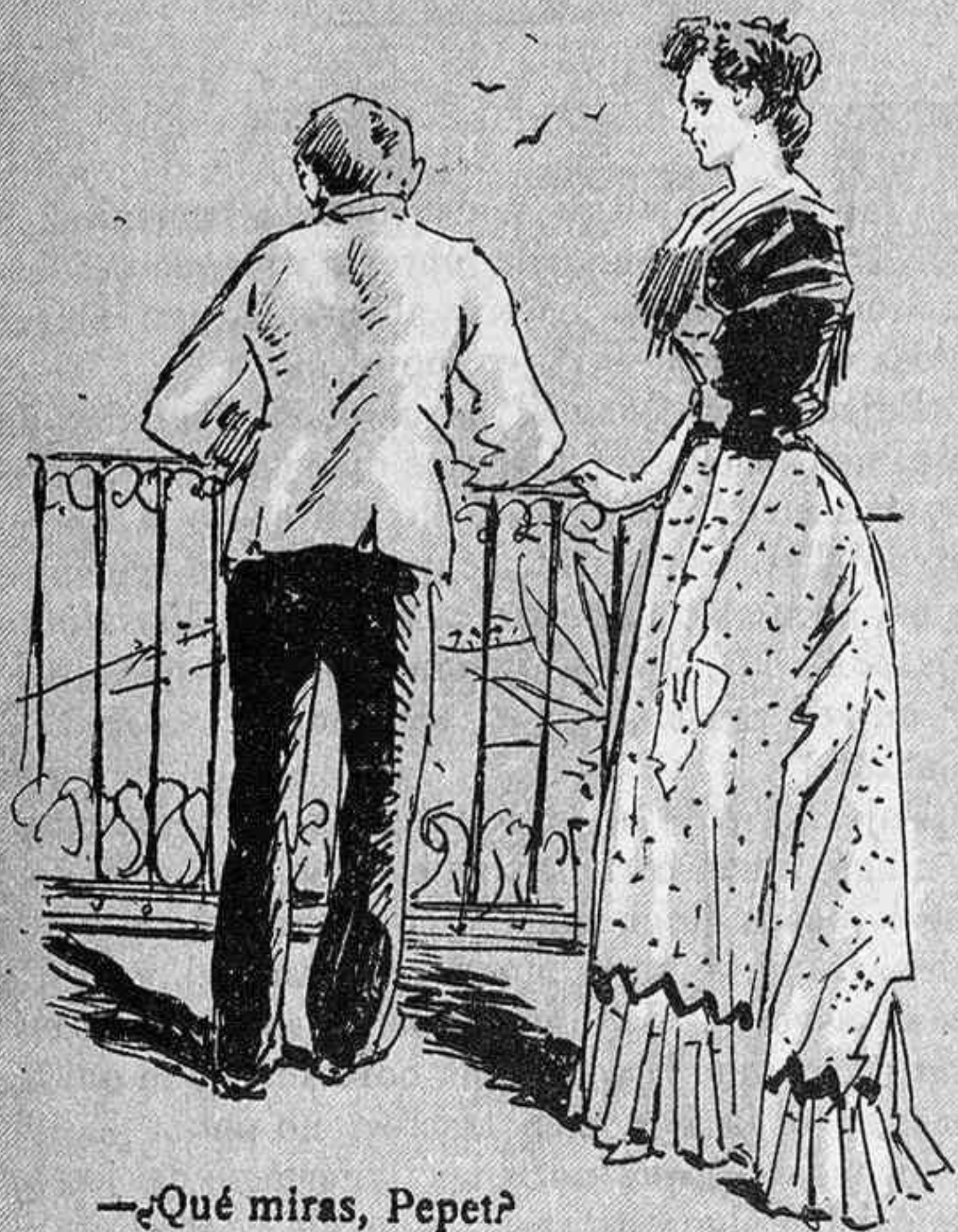


LA NOTA DE GRAN EFECTE



—Jo si que no necessito bugadera...  
perque li tinch molt de neta la vida

TAULA REVOLTA



—¿Qué miras, Pepet?  
—Si passa aquell que 't fa senyas  
y á mi 'm vol se un altre cosa.



—Li tinch dit que no vuy promesos.  
—Ay, ay... no 'n tinga.



—L' que 's casi ab tú no patirá gana noy...  
—De cap mena Mónica; tinch de tot lo que  
que 's veu y lo que no 's veu



## Entre agguaders

AL celler de ca 'n Pinyana sempre hi trobareu á en Pau, home mes amich de beurer que no pas de treballar. En l' una má hi dú la bota, y, penjada sota 'l bras, també hi porta la guitarra que no desampara may. Aillí, cada dia 's troba junt ab altres, un company, que com ja 'l coneix á fondo y sab que en pagantli un vas de vi, s' arma cada *juerga* que 'l de dalt prompte ve á baix, veus aquí que aixis li parla:—Si avuy tocas aquell *vals* que tant m' agrada, jo 't pago dos ó tres copas, ja ho sabs. —Está bé—'n Pau li contesta—pró ab la condició que abans tinch de beurem lo que 'm paguis, ó sino no tiro avant. —Bueno, donchs, fesho com vulguis m' es completament igual. En Pau, primé volgué beurer, pró després no va tocar. —Y donchs are ¿que no tocas? (va dirli lo seu company). —Que vols que toqui 'l *dos*, are? al moment, mira: me 'n vaig. —¿Qué vol dir! te 'n vas? Escolta! ¿qué es lo que t' has proposat? tractes son tractes, Pau, y antes de que tú 't vulguis burlar, de la primera trompada que 't dono, t' ensorro 'l nas! Y que si fas, que si nefas, que ho faré, que no ho farás, al fi van assosegarlos altres dels qu' eram allá. —Surt á fora!—continuava. —Noy, tinch pòr d' encostiparm! —Ets un cobart! ¡Si ja ho deyal... ja ho veuréu, no surtirá! —Está clar; si tant t' hi empenyas, tan sols per *no ser* cobart. —Segueix!—Mes ahont vols portarme? ¿A ferne *cinch* de vi blanch?... —Segueix te dich!—Ja segueixo!... —Donchs bueno; mira are, Pau, ó tocas ab la guitarra lo vals que t' hi demanat, ó aquí un dels dos s' hi queda; al camp ne som.—Aixó ray! (digué 'n Pau ab desenfado) mira: tú t' hi pots quedar; que 'l qu' esjo á casa m' entorno... ¡puig m' esperan per sopar!

G. TORRES T.

## ¡Pujeu, noys!

MIRA, malaltisa y degenerada humanitat, á la porta d' aquella lóbrega y asquerosa escala un átom teu, per tu mateixa abandonat, qui, ab tuberculosa veu, crida:—¡Pujeu, noys!

¡Pujeu, noys! Quant d' asquerós, de degradat, de rebaixament enclouhen aquestas dos paraulas!... ¡Pujeu, noys! es incitá á traspasar lo dintell de la porta del antro del vici sofisticat, de la corrupció evident... Sí, pujeu, aneu ab una impúdica émula de *Messalina*; revejeusi ab ella, ¿qué hi fa que anteriorment un borratxo, un vell xaruch, un jove enclenque, os hagin dut la delantera?

¡Pujeu, noys! ella está obligada á no retxassar rés de ningú... feuli caricias que ella os las retornará, ab mes ó menos fingiment; tracteula de tú, mes baix si voleu, rés hi fá; no té ningú que l' ampari, y ¡ay d' ella! que os negui rés de lo que li demaneu, puig la *contratada* encara que li doneu una bofetada, no té qui la defensi; si vol fugí de mals tractes, no pot... ¡lo govern se 'n cuyda de que no puga defersarse del jou ignominiós! Per algo está creat lo cos de policia!...

¡Pujeu, noys! pero no ab la convicció de que s' ha acabat l' esclavitut, quan menos la blanca.

¡Pujeu, noys! sense cap escrúpol á vostres sentiments; aquí hi venen tota classe d' homes, ignorants é ilustrats; aquí també hi fa cap l' home polítich que defensa 'ls drets de la dona en las Corts; l' ateneista que las proclama en la cátedra, lo mitjanament ilustrat que en las reunions ne parla; aquí venen tots los que á diari parlan, á qui 'ls vulgui escoltar, de moralitat, il·lustració, llum civilissadora... y al obrirse la reixa, al traspasar lo dintell d' aquesta porta, sufreixen tal metamórfosis que miran qui mes graus de corrupció calsa...

¡Pujeu, noys! en fi, que aquí veureu un dels molts contrasentits d' aquesta hipócrita societat.

CARLOS MARTÍ.

## SEMBLANSAS

¿En qué se sembla lo ví al sol?

—En que escalfa.

¿Y 'ls dits als músichs?

—En que tocan.

¿Y 'l pebre á un manyá?

—En que pica.

¿Y las taronjas á las patatas?

—En que 's pelan.

¿Y un procurador á un comediant?

—En que representa.

¿Y un caball á un canó?

—En que tira.

¿Y 'l pá á una *qualsevol*?

—En que 's menja.

ANGEL SALABERT.

A...

Als de la rosa comparo  
 dos encants que tú atesoras;  
 tú lo color de sas fullas  
 ostentas en las galtonas;  
 l' aroma qu' ella desprén,  
 en lo teu cabell se trova;  
 del mateix modo qu' aquella  
 mentre está en lo camp se gronxa  
 quan l' ayret la petoneja  
 fent música encantadora,  
 també 's gronxa 'l teu cosset  
 quan 't vé á treure algun jove  
 per ballá una americana,  
 y seguiu la arrobadora  
 armonía de la música;  
 així com ab moltas rosas  
 podria ferse un pomell  
 que per un rey digne fora,  
 si acás podian trovarse  
 igual que tú algunas noyas,  
 també 's lograria fer  
 una magnífica toya  
 digne, no tant sols de un rey,  
 sino digne d' otras cosas  
 mes altas que tots los títols  
 que poden inventá 'ls homes;  
 y, en fi, com ella ets bonica  
 perfecta, guapa, bufona,  
 galana, fresca... pero  
 't trobo á faltá una cosa;  
 y es que quan van batejarte,  
 en lloch de lo nom que portas,  
 per estar mes en carácter  
 t' havían de posar *Rosa*.

J. BUÉ VENTURA.

## ACUDIT

Un gitano va portar un caball á casa un senyor per-  
 que li comprés.

—¿Qué voleu que os digui? digué lo senyor, no té bo-  
 na estampa.

—¡Ah! aixó sí, contestá 'l gitano, vista no 'n té, pe-  
 ro es bo.

Per fi s' arreglaren ab lo preu, y l' endemá 'l senyor  
 va anar á trobar al gitano.

—¿Mireus, home, digué 'l senyor, que 'l caball que  
 ahí me vareu portar, es cego? Ja 'm podeu tornar los  
 quartos.

—No senyor, no, vosté va convenirhi ¡ja li vaig dir  
 jo que de vista no 'n tenia!

## CANTARS BILINGUES



*La casa de mi vecino  
 dos puertas tiene á dos calles  
 quan entra un inglés per l' una  
 ell fuig al carrer per l' altre.*

*Era la bella María  
 tan caprichosa y tan rara  
 que per semblar mes bufona  
 fins se pintava la cara.*

MANEL DEL TRANVÍA.

## ¿Fem las paus?



*A la xicota mes mona  
 qu' he tingut á Tarragona.*

R. CH. G.

¿Es dir que estás enfadada?  
 vejám, tú dirás de qué,  
 lo qu' es jo, t' ho juro, nena,  
 no sé que t' hagi fet ré.

¿No t' hi dat probas á dojo  
 de lo molt que t' hi estimat?  
 vaja, dígame, contesta:

¿ab qué 't puch havé agraviat?

Tú sabs be que jo t' estimo  
 com no t' ha estimat ningú...  
 si eix amor corresponías...  
 aixó sols pot dirho tú.

Ants me veyas ab agrado  
 y hasta ab cara complacent  
 y ara 'm miras de cert modo  
 la vritat ben diferent.

¿A qué ve cambi tan brusco?  
 Es que algú de mi t' ha dit...  
 No ho creguis, no, tonterías  
 dictadas sols pe 'l despit.

Ves si ja que tant t' estimo  
 tindria... no ho creguis pas...  
 tot son *dimes y diretes*  
 que no tens de ferne cas.

Jo puch se un xicot alegre  
 hasta un xich esbojarrat,  
 pero ¿jo tenir tapujos?...  
 ¡no 'm fassis di un disbarat!...

Vaja, vaja, dona, creume,  
 no t' escoltis á ningú;  
 fesme com ans bona cara  
 porque vull tornar be ab tú.

Quatre excusas ben donadas,  
 paraulas dolsas y suaus,  
 singloteig indispensable  
 y veurás com fem las paus.

JOAN ROCA FORTUNY

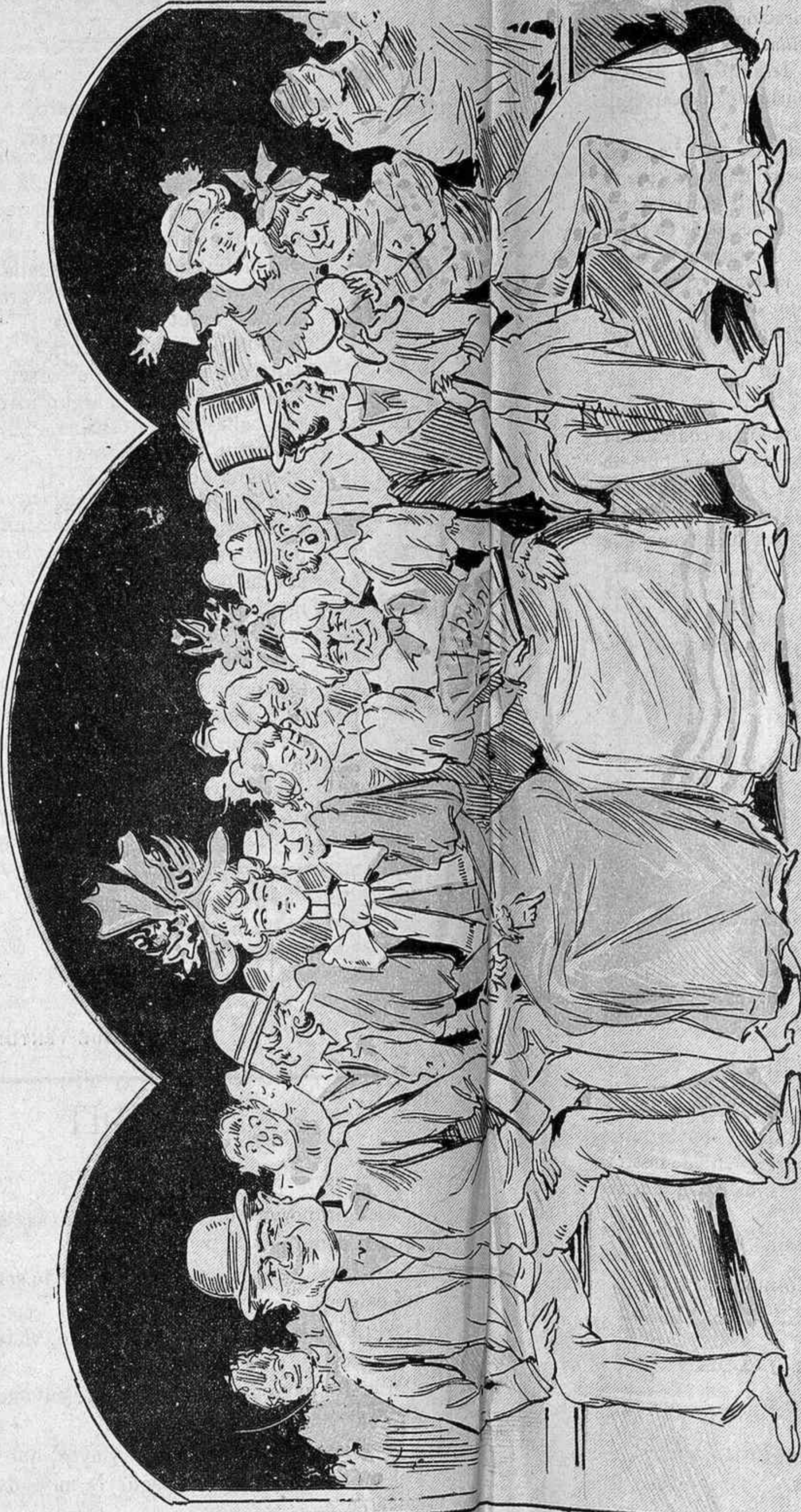




—L' atxa se m' escursa, me caso ab Judas.

—Jo 'm queixo qu' es massa llarga.

—¡Ejémi ¡deixim encendre!



—Are surti!

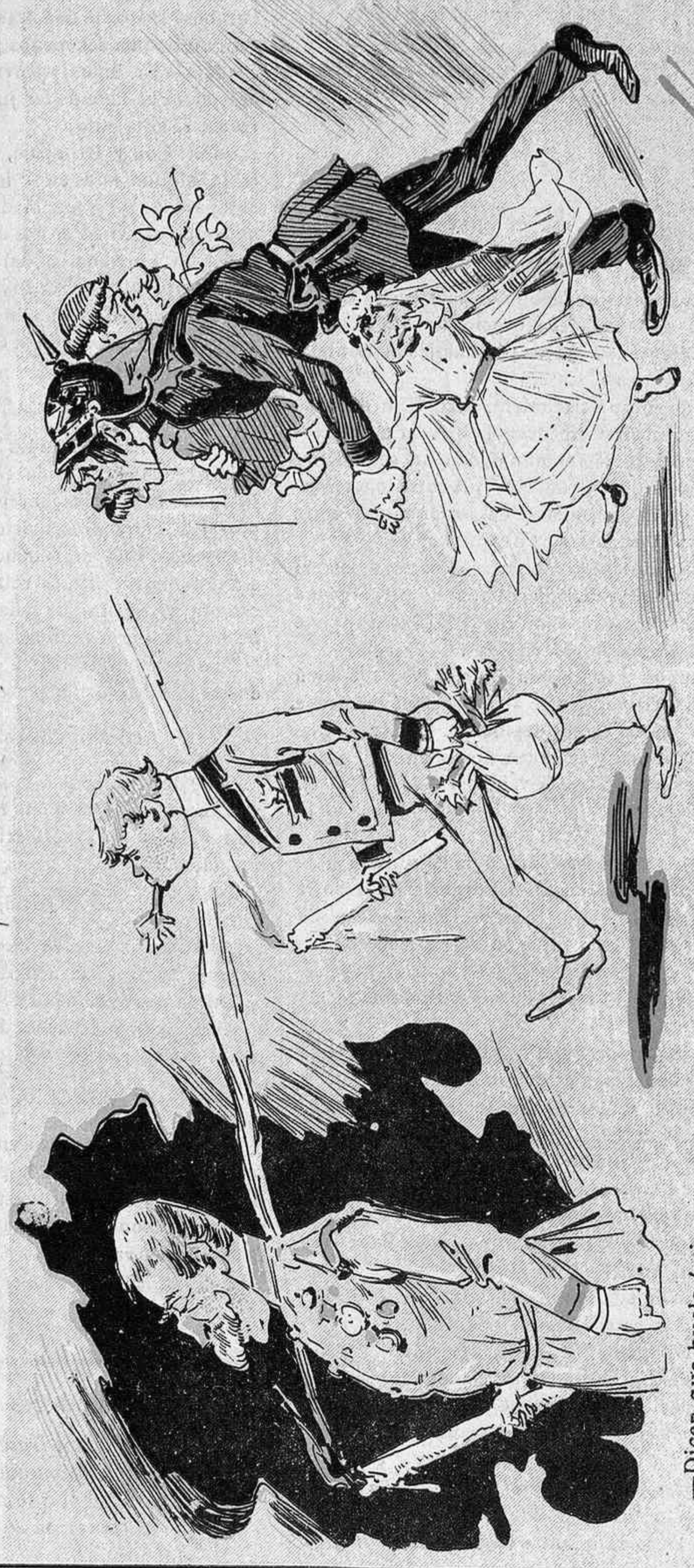
—¿T' agrada?

—No apretis

—Cuydado Lulita!

—Apa brut!

—Are! are!



—Dicen que huelo á sigrons.

¡Mamant sempre!

—'Ls nens de un concejal.





## NOVETATS

Ab la *Mariana* de Echegaray, debutá la companyia Calvo-Giménez logranthi un verdadera ovació dits actors per la maestría ab que representaren los personatjes de Daniel y D. Joaquín respectivament.

Molt esperavam de son preclar talent, pero hem de confessar qu' excediren nostras creencias ja que en molts escenas nos semblaren completament desconeguts sos rôles.

Bona demostració de nostre judici, es que entre lo tercé acte y epílech teniren que presentarse en escena mes de setze vegadas pera acallar l' entussiasme del públich.

La Srta. Coveñas, bastant acertada en la protagonista, si be hem de confessar que la *Mariana* d' ella, no es la *ingénua* dama que 'ns presentá altre actiu en l' istiu passat. Los demás artistas secundaren lo bon conjunt.

A continuació se ha executat *La Dolores* y en ella doná novas mostrás lo Sr. Calvo, de que ab justicia ocupa un de los primers llochs en la escena dramática. Lo Lázaro que éll interpreta es lo pensat y creat per nostre amich Feliuet y Codina. Acertadíssima la Srta. Coveñas en la protagonista, tant, que en aquesta obra ratlla casi á tanta altura com lo senyor Calvo.

Lo verdader éxit d' aquesta companyia l' obtingué diumenge á la nit ab la representació del drama *En el seno de la muerte*. Lo millor elogi que podém fer de la acertada execució que obtingué, es dir que en casi tota la obra lo Sr. Ricardo Calvo, en lo desempenyo del comte de Argelez, nos semblá feya reviure lo recort de son malhaurat jermá Rafel.

Lo públich aixís ho compregué y al final li tributá una ovació de las que se consignan en lletres d' or.

Mes de vint vegadas tingué que presentarse al palco escénich, vejentse obligat hasta á sortir sol, petició que li feren alguns de sos entussiasmas admiradors, si be hem de fer constar que éll hi accedí ab molt sentiment, puig ab aqueix acte de reprobació s' ofen la dignitat de los dignísimos companys. Celebrariam que los entussiasmas, en lo sucesiu moderessin sos ímpetus.

Lo Sr. Giménez magistral ab lo seu sens rival D. Pedro de Aragón y notables la Srta. Coveñas y Sr. Cuevas.

Lo Sr. Diaz, en los juguets finals está acertadíssim, principalment en los que hi figura, algun personatge andalús. Hi ha que veurel, per reconeixer que es un dels primers actors cómichs, y potser lo primer que tenim avuy actualment.

Dilluns degué representarse la obra de Galdós *La de san Quintín* que segons noticias, la companyia hi ha lograt verdaders triunfos en totas quantas parts l' ha representat.

No 's podrán queixar los aymants del art dramátich, de falta de variació.

## TIVOLI

Passém per alt la nit del estreno de *Giroflé Giroflá* puig mes que representació fou solament un ensaig general ab entrada pública (si be pagant.)

En representacions consecutivas ha sigut molt del agrado del públich, sa inspiradíssima música; los trajos han sigut admirats y molt dignes del llápis del Sr. Labarta y de la rumbosa sastrería de la casa; las decoracions espléndidas com no podían ser menos ja que son *fillas* del distingit escenógrafo Sr. Soler y Rovirosa, y lo desempenyo bastant acertat, si be hem de fer justicia al consignar que carregan massa la nota bufa.

Lo Sr. Coll y Britapaja, autor del arreglo que s' estrená ja alguns anys en l' incendiado teatro Espanyol per la companyia Salas de Madrit, allavors poch acertat y ara abusant dels *xistes* en los diálechs, de manera que en lloch de fer un' obra cómica, tal com era per la companyia Frigerio-Lupi, resulta ara xavacana. Deuria tenir present que de lo sublim á lo ridicul hi ha solsament un pas.

Ab tot, mereix ser vista *Giroflé-Giroflá* per lo luxo ab que s' ha presentat.

## CATALUNYA

En substitució de la tiple Srta. Pino ha sigut contractada la coneguda y aixerida Srta. González, la qual debutá ab *El duo de la africana*, sarsuela que ja ha lograt l' honor de passar de 200 representacions. En honor á la vritat, debém dir que fou una imprudencia ferla debutar ab un' obra que era difícilíssim pogués eclipsar l' éxit de la artista predecessora, y creyém que á have:la estrenada la Srta. González no hauria lograt veurers lo según centenari.

En otras obras hi está á mes altura. Esperém veurerla en sas obras favoritas pera tributarli elogis.

## GRAN-VIA (abans CALVO-VICO)

Avuy dona comens á una petita série de representacions, la companyia de varietats Fregoli, que, segons noticias, ab molt aplauso pero escás éxit *taquillero*, ha actuat en lo teatro Principal.

## CIRCO EQUESTRE BARCELONÉS

Los debuts se succeheixen ab molta frecuencia, halagant per complert las excentricitats dels clowns.

Ultimament han debutat los liliputienses Bengalis, que á pesar de venir procedents de París, no han lograt sos nimis travalls despertar gayre entussiasme.

## CONCERTS DE EUTERPE

Pera demá dijous; festivitad del Còrpus, se prepara lo según concert matinal de la present temporada, ab l' estreno de la pessa á coro y orquesta *Los Carboners*, lletra de nostre amich y colaborador D. Manel Gardó y música del mestre D. Eleuteri Avenia.

Lo resto del programa es escullidíssim.

## UN CÓMICH RETIRAT.

## Cantars bilingües

*Oid con frases sencillas  
lo de este mundo cortés:  
—A mí 'l que m' agrada mes  
es trovame entre faldillas.*

*No sé que dijo la niña,  
no sé la contestación,  
lo que sí sé, es, que la son  
es remey contra la pinya.*

A. S.

TENORIOS



—Fásintme lo favor de tractarme com  
á la nació mes favorescuda.

M. Prats 94

## Juana d' Arc

**J**A tenim á la llibertadora de la Fransa, la que fou cremada per heretje després de esser exposada á varis judicis y comentaris, per últim l' han feta venerable.

Qui ho havia de dir que després de tants segles hauria de ser nombrada venerable, una dona qu' en 1130 fou cremada y son cos cubert d' argilla per augmentar son suplici y condemnada per un bisbe *catòlich*, en Pere Cauchon.

Carlos VII faltá al honor cedint á la influencia dels senyors á qui l' heroína infundava recel, y á la d' Inés Sorel que temia trovar ab ella una rival.

Sa missió que havia comensat per una visió, acaba per un martiri y jamay deixá á son país y á son rey. Vint y cinch anys després fou revisat son procés á instancias de Carlos VII y ab autorissació del Papa Calixto III fou declarat nul; pero ja no existia l' heroína, y la justicia humana no podia fer mes que proclamarla ignocenta.

En 1430 fou burlada y cremada; en 1894 se la festeja, li cantan Te-Deums y la fan venerable.

Qui té rahó, en Pere Cauchon ó en Lleó XIII?

AMADEO BERTRÁN.

## VENDAS

Bandas rojas catalanas marca Soler per ajuntaments catalanistas, ab un prólech del Sr. Sanpere y Miquel, 's trovarán de venda en lo *Diluvi* del 20.

Sols 's tractará ab los interessats.



La guerra de tarifas entre Alemania y Espanya sembla que fassi pòr á alguns, quan encara hi guanyariam.

Aixís tot lo que vé d' Alemania ho fabricarém nosaltres.

Y com que lo qu' ells nos compran á nosaltres son... romansos, passat d' uns quants *literats*, no se 'n ressentiria ningú.

Ab las creus que s' han concedit aquestos dias ha quedat crucificada mitxa Espanya.

Hi ha gent que s' acontenta ab ben poca cosa.

Val mes aixís.

Ja ho saben? Diu un periódich que en lo Parque s' hi han invertit durant un any por questió de floricultura la enorme cantitat de 200,000 pessetas.

Dit periódich trova qu' es molt, donchs nosaltres trovém qu' es poch, puig si n' hi hagués prou, los jardins aquells en comptes de fer fástich farian goig.

Senyal que s' han d' emplearshi mes diners.

¿Oy. Sr. Oliva?

L' Emperador d' Alemania sembla qu' ha compost una cansó y ha ideat un argument per una ópera.

Tot deu ser tan bo com los versos del nostre rey D. Felip IV.

¿No hi ha cap Quevedo á Alemania?

Lo diumenge per defecte de no poderse tancar una portella d' un tren dels del Ferro-carril del Nort va caurer una criatura á la via mentres lo tren estava en marxa.

Atropells, deixaments que produheixen desgracias, etc. tot se perdona á aquestas poderosas empresas.

Fan be... massa poch!

Un toro escapat del desembarch va causar una porció d' averias, algunas de consideració, á confiats viandants per los alrededores del Parque.

Es un gust lo cuidado que hi ha en tot en aquesta ditxosa terra y lo rigor que s' emplea pera castigar descuits com los de la fugida del cornúpeto.

La cansó de 'n Tururut:

Qui gemega ja ha rebut.

Ha sigut destituit un jutje de Belgrado per lo *delicte* d' haver absolt á un periódista acusat d' haver injuriat al rey Milano.

També aquest jutje la va fer massa grossa... Absoldrer á un periodista ja es lo colmol...

Hagués absolt á un timador ó á algun salta terrats ja era diferent.

Hem llegit uns remitits del gerent de la companyia de tranvias de Gracia en la que demostra sos desitjos de complaure al públich.

Aixó es vritat... que ho digan las tarifas de trasport abans de surtirli las berrugas de los cotxes de *fora-rails*.

Ets inglés y no 't crech.

Lo célebre ex-ministre francés Mr de Fourton acaba d' instalar en Philippeville una fabrica de conservas.

Aixó esta bé. Jo trobo que á n'en Sagasta li aniria be *vgr*: lo de gerent de una tenda de «callos y caracoles».

Y 'ns daria menos disgustos.

La companyia del Teatro Romea va representar la nit de diumenge últim la gran comedia *Tenorios!* en lo elegant local *La alianza*, de Sant Martí de Provencals, ab un plé á vessar á pesar de lo desapacible de la nit.

La obra última del nostre Director fou aplaudidíssima y tant autor com actors varen rebre una completa ovació.

Diu un telegrama que preocupa al govern l'actitut dels catalans en la qüestió dels ferro carrils.

No, homes, no... Al govern no 'l preocupa res a no ser la por de perdre la menjadora.

Y aquesta la té fortament assegurada ab las dents.  
Y 'ls conservadors li fan esqueteta.

Tothom vol regalar bestias al Ajuntament... Lo Sr. Veltrán per un cantó, lo Sr. Alegria per un altre.  
Com si al Ajuntament li faltessin bestias...

En l' exprés del dissapte últim va sortir pera Madrit una comissió de fabricants de género de punt pera informar devant la comissió del Senat contra 'ls tractats de comers.

Malsaguanyats quartos de viatjes...

Prou que se sab de temps qui ha de guanyar l' englantina.

Hem sentit á dir que 's tracta de formar expedient á molts fotógrafos qu' están exercint la seva industria sense haver-se dat d' alta en la contribució.

Apa, apa, á pagar tothom y lluytar ab armas iguals.  
¡Quins manos!

## AVIS IMPORTANT

Hem aplassat una setmana lo fer nostras *bodas de plata* per motiu del tercer centenari de nostra publicació, á causa de no tenir prou adelantats los treballs, per lo tant lo present número será lo 299 bis.

Ab tot y la demora no 'ls voldrém cobrar interés de cap classe, per lo tant lo preu será l' acostumat de

**10 CÉNTIMS**

A espavilars donchs, senyors corresponsals.

## BIBLIOGRAFIA

Lo distingit jurisconsult y literat figuerench, D. Joseph Amat y Capmany nos ha remés un exemplar de son notable monólech en vers, titulat *Fantaseando*. estrenat ab molt bon éxit en lo teatro Romea, la nit del 5 de Mars passat.

També nostre colaborador D. Ramon Ojeda Lopez, nos ha favoregut ab *Lo nové manament* juguet en un acte y en prosa estrenat ab brillant éxit en lo teatro Olimpo, la nit del 4 Novembre de 1893.

A abdos amichs los remerciém l' envió.

## EPÍGRAMA

Per demostrar valentía  
ensenyas ab alegría  
ja del tot casi curada  
una forta punyalada  
que vas rebre l' altre día.  
Pero, digam, Sebastiá:  
¿Quin es lo millor partit?  
¿estar per valent, ferit,  
ó per cobart, estar sá?

LLUIS SALVADOR.

## Secció Regiliosa

SANT DEL DIA:

Sant Francisco Xavier

fill de Benavent

Sermó gramatical pronunciat miraculosament per lo mateix sant que 's farà lo seu propi panegirich en rahó de tenir l' avia morta.

Li contestará lo Pare *Diluvio* qu' es un gat dels frares que 's pert de vista.

Com á fi de festa 's cantarán las goigs del *Gran Capitán*.

## CORRESPONDENCIA

Anirá: Bernabé Lloréns, Una de Deulofeu, Angel Selabert, Anita Bello, Gabriel Durán, Angel Mas, Enfitat.

Jepet Figueras: No deixi la ploma que vosté promét.

Joseph Sánchez: Vegi que consoni millor y torni á enviar; *vehina*, ab *missa* y *bon* ab *gros*, no lliga.

F. Hernandez M: Vosté es un colós en lo art de fer versos! .. No s' aturi que anirá lluny... molt lluny!

Pere Morell: Oy que vosté y l' Hernandez *son dos?*

Tot lo que no 's contesta es que no vá.

## SERVIUS

Monólech en prosa, original

DE

D. J. VIDAL Y JUMBERT

**Preu: 2 Rals**

## LA TOMASA

PERIÓDICH FESTIU, IL-LUSTRAT Y LITERARI

PREUS DE SUSCRIPCIÓ:

Espanya y Portugal, trimestre. . . . .	1'50 pessetas.
Cuba y Puerto Rico, id. . . . .	2 »
Extranger, id. . . . .	2'50 »
Número corrent. . . . .	0'10 »

NOTA.—Tota reclamació podrá dirigirse á l' Administració y Redacció del periódich, carrer de Sant Ramón, número 5

LITOCRAFIA BARCELONESA DE RAMÓN ESTANY

CORPUS CHRISTI



—Aveyám si m' entendrá la Manela,  
que la veig dalt del balcó

SECCIÓ DE TRENCA-CLOSCAS

XARADA

Un jove primet de cara  
que té molt bona carrera  
va demanar la primera  
de tres Tot á na 'l seu pare.  
Aquest, qu' es bastant vellot,  
després de molt preguntar,  
li digué:—Ja ueu pensar  
que tres ma filla te dot;  
sent aixís que si vosté  
dos té res ni tampoch renda,  
fugi d' aquí que tal prenda  
á n' ella no li convé.

PASCUAL OLLER

TERS DE SILABAS

. . . . .  
. . . . .  
. . . . .

Sustituir los punts per lletres de  
modo que llegits vertical y horisontal-  
ment, donguin per resultat: 1: animal  
acuátich; 2: una carrera; 3: una ciutat  
espanyola.

J. LECUONA.

INTRÍNGULIS

Buscar lo nom d' un carrer de Bar-

celona que tingui una vocal cinch ve-  
gadas repetida.

NOY DELS CABALLETS.

SOLUCIONS

A LO INSERTAT EN LO NÚMERO 299

\*

Xarada.—A-me-ri-ca-na.

Ters de sílabas.—	MO	RE	RA
	RE	FA	MI
	RA	MI	RO

Lit. Barcelonesa de Ramón Estany  
= 5, Sant Ramón, 5—BARCELONA ==

LITOGRAFIA BARCELONESA

DE

**RAMON ESTANY**

—5, SANT RAMÓN, 5.—Barcelona—

En dit establiment se fan, á preus reduhidíssims y ab la major promptitut, tota classe  
de impresos com son tarjetas, facturas, memorandums, sobres, membrets  
etc., etc.

També se trovará un assortit inmens de cromos, propis pera  
anuncis industrials, menús, programas, etc., etc.

Gran especialitat en carnets pera reunions  
y societats.